

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 140 L

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

*Tilråding fra Finansdepartementet 21. september 2020,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Norsk økonomi er fortsatt preget av den globale koronapandemien og de strenge smittevern-tiltakene som ble innført her hjemme og ute i verden. I løpet av 2020 har Norge opplevd det kraftigste økonomiske tilbakeslaget i fredstid. De siste månedene har veksten tatt seg opp igjen, men det er fortsatt stor usikkerhet om utviklingen fremover. Nivået på arbeidsledige og permitterte er fortsatt høyt, selv om arbeidsledigheten og antall permitterte har falt betydelig de siste månedene. I Prop. 142 S (2019–2020) *Endringer i statsbudsjettet 2020* fremmer regjeringen derfor blant annet forslag om å videreføre flere tiltak som er iverksatt for å dempe de økonomiske virkningene av virusutbruddet. Blant de tiltakene som foreslås, er en gjenninnføring av ordningen med tilskudd ved avbrutt permittering. Prop. 140 L (2019–2020) omhandler de forslagene som krever endringer i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet).

2 Endringer i lov om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

2.1 Innledning og sammendrag

Ett av de viktigste målene for den økonomiske politikken fremover er å få ned antall permitterte og arbeidsledige for å unngå at ledigheten forblir høy. Per 31. august var 89 800 personer helt eller delvis permittert. Langvarig ledighet kan gi negative langsiktige konsekvenser for videre tilknytning til arbeidslivet. Jo lenger en ansatt er permittert, jo mer øker risikoen for å bli stående utenfor arbeidslivet. Samtidig har de permitterte fortsatt en tilknytning til arbeidsmarkedet ved at de står i et ansettelsesforhold til en bedrift. For bedrifter med omsetningsfall som er tilbakeholdne med å ta permitterte tilbake fordi usikkerheten fortsatt er stor, kan et tilskudd gjøre at de velger å ta de permitterte ansatte tilbake tidligere enn ellers. Regjeringen foreslår derfor å åpne for en ny periode med tilskudd til virksomheter som tar egne permitterte ansatte tilbake i arbeid.

Det kan reises mange motforestillinger mot lønnsstøtte, og ordningen ble opprinnelig innført under forutsetning av at det var et engangstiltak. En stor andel av de som nå er permittert, ville tro-

lig komme tilbake i arbeid i løpet av høsten uten lønns subsidie. At staten subsidierer produktiv arbeidskraft og arbeidsforhold som ellers ville kommet i stand av seg selv, er ikke bærekraftig og kan skape uheldige insentiver. Gjeninnføringen må sees i lys av at antallet permitterte fortsatt er usedvanlig høyt, og foreslås som et nytt engangstiltak, uten utsikter til forlengelse eller senere gjeninnføring.

Lov om tilskudd ved avbrutt permittering ble vedtatt av Stortinget 19. juni 2020 og trådte i kraft 23. juni 2020, se Prop. 131 L (2019–2020) *Lov om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)* og Innst. 364 L (2019–2020). Det foreslås nå at ordningen gjeninnføres slik at det også kan søkes om tilskudd for kalendermånedene oktober, november og desember 2020. For å få tilskudd for oktober, november eller desember, må den ansatte være helt eller delvis permittert per 31. august 2020. Hensikten med ordningen er at den permitterte skal tilbake i arbeid. Dette hensynet blir ivarettatt ved at tilskuddet legger til rette for minimum én måneds aktivitet utover månedene det gis støtte for, og departementet foreslår at den ansatte ikke kan permitteres på nytt, være under oppsigelse eller sies opp før 1. februar 2021. Arbeidsgiver kan heller ikke gjennomføre nye permitteringer, si opp eller redusere arbeidstiden til andre ansatte i sammenlignbare stillinger i perioden fra og med 31. august 2020 til og med 1. januar 2021. Øvrige vilkår i loven foreslås ikke endret og vil gjelde tilsvarende for en ny periode.

En ny periode av ordningen er på usikkert grunnlag anslått å gi utbetalinger på om lag 300 millioner kroner i 2021. Anslaget bygger på at det vil bli søkt om tilskudd for å ta tilbake om lag 10 000 helt eller delvis permitterte ansatte.

Departementet viser til forslag til lov om endring i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) § 2 første og nytt annet ledd, § 5 første til fjerde og åttende ledd og § 6 femte ledd. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks.

2.2 Gjeldende rett

I den gjeldende lønnsstilskuddsordningen kan virksomheter som tar tilbake egne ansatte som er helt eller delvis permittert per 28. mai 2020, søke om tilskudd for å ta disse tilbake i arbeid. Ordningen er midlertidig og det gis tilskudd for kalendermånedene juli og august 2020. Den ansatte må være i arbeid hos arbeidsgiveren i hele perioden

det søkes tilskudd for, og kan ikke permitteres på nytt, sies opp eller være under oppsigelse før 1. oktober 2020. Den ansatte må tilbake i samme stillingsprosent som før permitteringen. Arbeidsgiver kan heller ikke gjennomføre nye permitteringer, si opp eller redusere arbeidstiden til andre ansatte i sammenlignbare stillinger i perioden fra og med 28. mai til og med 1. september 2020.

Tilskudd kan gis til enkeltpersonforetak og selskap, samt stiftelser, foreninger og frivillige organisasjoner som ikke har næringsvirksomhet som formål og som omfattes av skatteloven § 2-32. Sistnevnte gruppe omfatter idrettsforeninger, humanitære organisasjoner, trossamfunn og ideelle organisasjoner som driver veldedig arbeid. Slike foreninger mv. kan søke om tilskudd uavhengig av om de driver skattepliktig virksomhet eller ikke. For institusjoner eller organisasjoner som omfattes av skatteloven § 2-32, er det ikke krav om omsetningsfall. Slike organisasjoner gis tilskudd på 10 000 kroner per månedsverk som tas tilbake fra permittering. Enkeltpersonforetak og selskap som mottar tilskudd, må ha hatt et omsetningsfall på mer enn 10 pst. Enkeltpersonforetak og selskap som har hatt et omsetningsfall på 30 pst. eller mer, gis tilskudd med et fast beløp på 15 000 kroner per måned per fulltidsansatt som tas tilbake fra permittering. For enkeltpersonforetak og selskap som har hatt et omsetningsfall på mindre enn 30 pst., graderes støttebeløpet per månedsverk etter størrelsen på omsetningsfallet. For deltidsansatte og delvis permitterte, vil støttebeløpet justeres i henhold til stillingsprosent ved permitteringstidspunktet og permitteringsgrad per 28. mai 2020.

For nærmere omtale av bakgrunn og vilkår for å motta tilskudd, se Prop. 131 L (2019–2020) *Lov om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)*, samt lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet).

2.3 Vurderinger og forslag

Regjeringen foreslår å åpne for en ny periode med tilskudd til foretak, stiftelser og organisasjoner som tar egne permitterte ansatte tilbake i arbeid. Det foreslås at det kan søkes om tilskudd for kalendermånedene oktober, november og desember 2020. Den ansatte må være helt eller delvis permittert per 31. august 2020 og kan ikke permitteres på nytt, være under oppsigelse eller sies opp før 1. februar 2021. Arbeidsgiver kan heller ikke gjennomføre nye permitteringer, si opp eller redu-

sere arbeidstiden til andre ansatte i sammenlignbare stillinger i perioden fra og med 31. august 2020 til og med 1. januar 2021. Øvrige vilkår i ordningen slik den er beskrevet i Prop. 131 L (2019–2020) *Lov om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)* foreslås ikke endret og vil gjelde tilsvarende for en videreføring av ordningen.

Arbeidsledigheten har avtatt, men antall permitterte er fortsatt høyt. Per 31. august var 89 800 personer helt eller delvis permittert, tilsvarende 3,2 pst. av arbeidsstyrken. Det er en reduksjon på 0,7 prosentenheter fra utgangen av juli 2020. Av de registrerte permitterte per 31. august var 37 000 helt permitterte og 52 800 delvis permitterte. Risikoen for langvarig lediggang og utenforskap øker jo lenger en ansatt er permittert. Det vil gjøre det vanskeligere å få opp sysselsettingen både på kort og lang sikt. Formålet med den nye ordningen er å redusere antallet som er permittert som følge av virusutbruddet, og motvirke at arbeidsledigheten forblir på et høyt nivå. Lønnsstøtte vil kunne avhjelpe situasjoner der bedrifter opplever usikkerhet omkring den økonomiske utviklingen, og kunne føre til at bedrifter raskere tar tilbake permitterte i jobb og dermed reduserer frafall fra arbeidslivet. Tiltak som sikrer arbeidsplasser og bidrar til at permitterte kommer i arbeid, vil også bidra til å dempe inntektsulikhet som oppstår som følge av virusutbruddet.

Lønnsstøtte er generelt ikke å anbefale. Når ledigheten er på vei nedover, slik tilfellet har vært de siste månedene, er det en fare for at innføring av en ny periode med lønnsstøtte subsidierer arbeidsforhold som ville kommet i stand uten tilskudd. At staten subsidierer produktiv arbeidskraft og arbeidsforhold som ellers ville kommet i stand av seg selv, er lite treffsikkert. Dersom lønnsstøtte gradvis utvides og forlenges, kan det skape et inntrykk av at permittering er en lettvinnt løsning som i tillegg genererer lønns subsidie. Det kan føre til at bedriftene tar lettere på å permittere i fremtiden. Utfordringene ved lønns subsidier er nærmere drøftet i Prop. 127 S (2019–2020) og Prop. 131 L (2019–2020).

Etter en samlet vurdering foreslår Regjeringen at lønnsstøtteordningen også skal gjelde for månedene oktober, november og desember 2020 med et identisk regelverksett som for månedene juli og august 2020. Gjennomføringen foreslås som et nytt engangstiltak, uten utsikter til forlengelse eller senere gjennomføring. Den nye ordningen vil rette seg mot de virksomhetene som har permitterte ansatte per utgangen av august og som tar ansatte tilbake fra permittering innen inngangen til den

måneden det søkes om tilskudd for. Ordningen retter seg dermed mot de som nå har permitterte medarbeidere. For å kunne få tilskudd for en ansatt i juli og august, må den ansatte være i arbeid hos arbeidsgiver ut september. For at virksomheten skal kunne søke tilskudd for en ansatt for oktober, november eller desember, må den ansatte være helt eller delvis permittert per 31. august 2020. Dette medfører at de to periodene er gjensidig utelukkende og at virksomheten bare kan søke om tilskudd for den enkelte ansatte i én av periodene, enten juli og august, eller oktober, november og desember.

Det kan forekomme at arbeidsgiver bare har omsetningsfall som kvalifiserer til tilskudd i én av månedene det kan søkes om tilskudd. Departementet mener det vil være urimelig om det ikke kan søkes om tilskudd for denne ene måneden dersom øvrige vilkår er oppfylt. Arbeidsgiver vil derfor ha mulighet til å søke om tilskudd for en, to, tre, fire eller fem måneder.

En mulig uheldig side ved at gjeldende ordning gjenninnføres for en ny periode vil være at noen virksomheter faller mellom de to ordningene fordi de hentet tilbake permitterte på et tidspunkt da ingen av ordningene gjaldt. Ettersom virksomheter som tok tilbake permitterte i august uten utsikter til midlertidig statsstøtte må antas å ha hatt økonomisk grunnlag for det, mener Regjeringen at en slik konsekvens likevel er akseptabel. Formålet med ordningen er å få permitterte tilbake i arbeid, ikke lønns subsidium i seg selv. Snarere er lønns subsidier av produktiv arbeidskraft som ville kommet i stand uten tilskudd, normalt ikke et samfunnsøkonomisk lønnsomt tiltak, jf. omtale over. Det hadde vært mulig å også gi støtte til bedrifter som tok ansatte tilbake gjennom august, men det vil innebære å gi midler til bedrifter som har handlet uten utsikter til, eller antatt behov for, statlig støtte. En slik løsning ville heller ikke påvirke antallet permitterte, som er ordningens formål.

Å gjenta den samme ordningen en gang til gir minst belastning på både utviklert miljøet og forvaltermiljøet i Skatteetaten. Kapasiteten i Skatteetaten er sterkt belastet som følge av det omfattende arbeidet med å forvalte ulike ordninger som er innført i møte med virusutbruddet. Av hensyn til gjennomførbarhet er det viktig at en ny periode med tilskudd holdes adskilt fra, og ikke påvirkes av, søknadsmassen til den første perioden med tilskudd.

Det vises til forslag til lov om endring i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering §§ 2 første og nytt annet ledd, 5 første til

fjerde og åttende ledd og 6 femte ledd. Øvrige endringer gjennomføres i forskrift.

Lov om tilskudd ved avbrutt permittering §§ 1, 3, 4, 5 femte til syvende ledd, § 6 første til fjerde og sjette til syvende ledd, og §§ 7 til 22 videreføres uendret.

2.4 Administrative og økonomiske konsekvenser

En ny periode av ordningen er på usikkert grunnlag anslått til å gi utbetalinger på om lag 300 millioner kroner i 2021. Anslaget bygger på at det vil bli søkt om tilskudd for å ta tilbake om lag 10 000 helt og delvis permitterte ansatte.

Forlengelse av ordningen vil føre til merkostnader i Skatteetaten i 2021, herunder til IT-drift, veiledning, saksbehandling, klagebehandling og kontroll. Samlet anslår Skatteetaten merkostnaden til 30 mill. kroner. Regjeringen kommer til-

bake i Statsbudsjettet 2021 med forslag til bevilgning knyttet til andre periode med ordningen. Anslagene er usikre og det kan bli behov for å komme tilbake med forslag om bevilgningsendringer senere.

2.5 Ikrafttredelse

Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

I

I lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2 Virkeområde i tid

(1) Tilskuddsordningen gjelder for kalendermånedene *juli, august, oktober, november og desember 2020*.

(2) Arbeidsgivere kan søke om tilskudd for den enkelte ansatte enten for

- a. *juli og august, eller en av disse månedene, eller*
- b. *oktober, november og desember, eller en av disse månedene.*

§ 5 skal lyde:

§ 5 Vilkår for tilskudd

(1) *For å kunne få tilskudd for juli og august eller en av disse månedene, må den ansatte ha vært helt eller delvis permittert per 28. mai 2020. Den ansatte kan ikke permitteres på nytt, være under oppsigelse eller sies opp før 1. oktober 2020.*

(2) *For å kunne få tilskudd for oktober, november og desember eller en av disse månedene, må den ansatte ha vært helt eller delvis permittert per 31. august 2020. Den ansatte kan ikke permitteres på nytt, være under oppsigelse eller sies opp før 1. februar 2021.*

(3) *Den ansatte må tilbake i arbeid i minst samme stillingsprosent som før permitteringen.*

(4) *Den ansatte må ha vært i arbeid hos arbeidsgiveren i hele perioden det søkes tilskudd for.*

(5) Enkeltpersonforetak og selskap må ha hatt et omsetningsfall på mer enn 10 prosent.

(6) Søkeren må utøve lovlig aktivitet.

(7) Søkeren må ikke være under konkursbehandling.

(8) Departementet kan gi forskrift til utfylling av denne paragrafen og fastsette nærmere vilkår for tilskudd. Departementet kan herunder gi regler som begrenser arbeidsgivers adgang til å gjennomføre nye permitteringer, oppsigelser eller arbeidstidsreduksjoner i perioden 28. mai til 1. januar 2021.

§ 6 femte ledd skal lyde:

(5) Tilskuddets størrelse graderes etter den ansattes stillingsprosent ved permitteringstidspunktet og permitteringsgrad per

- a. *28. mai 2020 for tilskudd for juli og august eller en av disse månedene*
- b. *31. august 2020 for tilskudd for oktober, november og desember eller en av disse månedene.*

II

Endringene under I trer i kraft straks.

